

Streszczenie

Efekty proinwestycyjnych działań Wspólnej Polityki Rolnej w rozwoju gospodarstw rolnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej

Aktywna polityka rolna jest szczególnie istotna w Unii Europejskiej, która blisko 40% swojego budżetu przeznacza na działania związane z rolnictwem. Istotną częścią tych wydatków są środki przeznaczone na II filar Wspólnej Polityki Rolnej, czyli działania o charakterze strukturalnym. Stąd celem badań było określenie efektów netto proinwestycyjnych działań interwencyjnych II filara WPR w zmianach sytuacji zasobowej, produkcyjnej i ekonomicznej gospodarstw rolnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Podstawą prowadzonych analiz była kontrfaktyczna metoda *Propensity Score Matching*, z kolei analiza efektywności technicznej produkcji została określona przy pomocy metody *Stochastic Frontier Analysis*. Dane do badań pochodziły z bazy FADN Komisji Europejskiej. Unikatowość proponowanych w niniejszej rozprawie badań polegała na realizacji zadań badawczych w oparciu o niepublikowane dane jednostkowe wybranych gospodarstw rolnych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, tj. Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier.

Przeprowadzone badania wykazały, że z proinwestycyjnych działań II filara WPR korzystały przede wszystkim gospodarstwa silniejsze ekonomicznie. Ponadto analiza sytuacji ekonomicznej gospodarstw w okresie ośmiu lat następujących po przystąpieniu do programów wsparcia inwestycji wskazuje, że proinwestycyjne działania WPR w gospodarstwach rolnych beneficjentów przyczyniły się do relatywnie szybszych zmian sytuacji produkcyjnej i ekonomicznej w porównaniu do gospodarstw niekorzystających ze wsparcia.

Słowa kluczowe: mechanizmy proinwestycyjne, Wspólna Polityka Rolna, Europa Środkowo-Wschodnia, Propensity Score Matching, Stochastic Frontier Analysis

Abstract

The effects of proinvestment mechanisms of the Common Agricultural Policy in the development of farms in Central and Eastern European countries

An active agricultural policy is particularly important in the European Union, which allocates nearly 40% of its budget to agricultural-related activities. Funds allocated to the second pillar of the Common Agricultural Policy (CAP), that is, measures of a structural nature, form a crucial part of these expenses. The aim of the research was to determine the net effects of the pro-investment intervention measures of the second pillar of the CAP on changes in the resources, production, and economic situation of farms in the countries of Central and Eastern Europe.

The analyses were based on the counterfactual Propensity Score Matching method, while the analysis of the technical efficiency of production was determined using the Stochastic Frontier Analysis method. The data for the research came from the European Commission's FADN database. The research in this dissertation is unique because the implementation of research tasks was based on the unpublished unit data of selected farms. This data concerns farms in Central and Eastern Europe, for instance, Bulgaria, the Czech Republic, Estonia, Lithuania, Latvia, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia, and Hungary.

The conducted research showed that the most economically strong farms benefited from the pro-investment measures of the second pillar of the CAP. Moreover, analysis of the economic situation of farms in the eight years following the accession of investment support programs found that the CAP's pro-investment measures led to relatively faster changes in the beneficiary farms' production and economic situation than those of farms that did not benefit from the support.

Keywords: proinvestment mechanisms, Common Agricultural Policy, Central and Eastern Europe, Propensity Score Matching, Stochastic Frontier Analysis